

עין משפט
גר מוצה

לכא א מיי פכ"ד מהל' מלוה הלכה ז סמג עשין דז טוש"ע ח"מ סומן מה ספ"ב ז [אש"ע ס"י סו ספ"י יג].

ב ב מיי שס טוש"ע

חור"מ שס:

מא ג מיי פכ"ו מהל'

מלוה הלכה א סמג

עשין דז טוש"ע ח"מ ס"י סה ספ"ב ז:

מב ד מיי שס טוש"ע

שס ספ"ב א:

ה [נמי פ"ד מהל' גירושין

ה"ו טוש"ע אש"ע ס"י קל ספ"י יד].

ו [טוש"ע שס ס"י קט

ספ"ב א].

מג ז ח טוש"ע אש"ע

סומן קלה ספ"ב ד:

מדר ט מיי פ"א מהל'

גירושין הלכה יט

סמג עשין ז סור ש"ע שס

ספ"ב א:

מז י מיי שס הלכה כ

טוש"ע שס ספ"ב ז:

מו ב מיי שס טוש"ע

שס:

מז ל מיי שס הלכה כז

טוש"ע שס ספ"י ה:

פסקי רי"ד

הניא כותיה דרב עדים שאין יודעים לחתום מקדקעין להם נייר חלק וממלאים הקרעים דיו אמר רשב"ג בדי"א בניט נשים אבל בשחרורי עבדים ושאר שטרות אם יודעם לקרות ולחתום חותמין ואם לאו אין חותמין קרייה מאן דרב שמה חטורי מחסרא והכי קתני ושאר יודעין לקרות קורין לפניהם והן חותמין אמר רשב"ג בדי"א בניט נשים וכו' כדלעיל. א"ר אלעזר מ"ט דרשב"ג שלא יהו בנות ישראל עגונות אמר רבא הלכה כרשב"ג ורב גמרא משמיה דרבא אמר אין הלכה כרשב"ג ואלא כמאן כרבנן והא הווא דעבד עובדא בש"י שטרות ונגדיה רב פפא התיגמו אקריאה. פ"י פ"א גמרא דאמר הלכה כרבנן שאם יודעים לחתום ואף ע"פ שטרות יודעים לקרוא שפיר דמי וקרו קמיהו אחריני וחתמי כרבנן ורב פפא בשאין יודעין לחתום. רב יהודה קרי וחתי. פ"י זקן היה וקמו עיניו ונכשהו צריך לחתום עד או זדין היה מצעע בקריאת השטר וקוראהו וחתום א"ל עולא לא צריכת דהא ר' אלעזר מדר דאדעא דישיראל הוא מקרי קמיה וחתי. פ"י בשלהי פ"ה כל הדר מפרש למה יקרא מרה דארעא דישיראל שהיה בקי להכיר דם הגויה רב נחמן קרו קמיה סופרי דייני וחתיים ודקיי רב נחמן וסופרי דייני דאית להו אימתא אבל רב נחמן וסופרי אחריני לא אי נמי סופרי דייני ואיניש אחרינא לא. פ"י רב נחמן הוה חתנא דבי נשיאת והיה ממונה דין מפי ראש הגלות וסופרי הדיינים יריאם ממנו ולא משקרי: רב כהנא כי הוה אתי לקמיה שטרא פרסאה דעבדי בערכאות של גוים קרי ליה לשני גוים זה שלא בפניו זה במסתא לפי תומו ומגביה ביה מבני חרי על [דין] חותמיו שהיו גוים דלא מפיק ליה לקלא ומיה לא בניי כיה אלא מבני חרי: אמר רב אמי

אמר לי הונא בר נתן הכי דכיון דישיראל חתימי ביה משקרי לא ידעו לקלא והא לא ידעו למקרי בדידעי והא בעינא כתב שאינו יכול להודויהן וליכא בדעפיצן והא בעינן שיחזור מעניינו של שטר בשיטה אחרונה וליכא בדמהדר ואלא מאי קמ"ל דבכל לשון כשר

יט:

טעמא דאיכא כתב הא איכא כתב א"א. וא"ת הא דנצי' דליכא כתב משום דחזר ואמר שטר פסים הוא וכי הא' גוונא

הכא גבי נייר חלק אס חזר ואמר נייר חלק הוא היה נאמן לכל לעולם כ"ז שאמר גט הוא מגורשת ולא קשה מידי לשמואל וי"ל [דכיון] דס"ד

השתא דמגורשת ודאי קאמר שמואל

א"כ לא חשיב ריעותא בנאי' שהוא

נייר חלק וא"כ כשחזר ואמר נמי

נייר חלק הוא אית לן למימר דלאו

כל הימנו לאוסרה כמו היכא דליכא

כתב וא"ת והיכי ס"ד דמגורשת ודאי

קאמר כיון דנראה שהוא נייר חלק

וי"ל כיון דאמר ה"ו גיטך דדבר

מועט מהימנינן לנצל כי היכי

דאמרין יא בעל שאמר גירשמי אשמי

נאמן הואלי וצידו לגרשה א"נ דאיירי

דקרייה צי תרי מעיקרא ועיילי לצי

דייה ואפקיה דלא חיישין דלמא

חלפיה ונייר חלק דקאמר שמואל

לא בשעת נמינה ראו שהוא נייר

חלק דא"כ אפילו היה ודאי כתוב

במי מילין אינו גט כיון דנשעת

נמינה כבר נצלעו האומיות כדאמר

בסמוך כי פליט מאי הוי השתא הוא

דפליט אלא שעה אחת אחר נמינה

כשיעור שהאומיות יכולות להצלת

ראו שהיה נייר חלק ועוד י"ל דנשעת

נמינה ראו מרחוק ודומה להם נייר

חלק ושמתא אס היו מעיינין היו

האומיות ניכרים: **מ"א** דנרא.

פ"י ר"ח מי קליפת ימיון וכן בערוך י':

ושמואל נמי חיישינן קאמר.

השתא לא נריכי

לאוקמי דדקנייה דכי לא דדקנייה

נמי איכא למיחש ומייהו ודאי אי

דדקנייה ולא פליט לאו כלום הוא:

צריכי למיקרייה. קודם נמינה

איירי מדמשני בסמוך לא

נריכא דלגמרי דקרייה עייליה כו'

ואי לא קרייה נראה דלא הוי גט^א

מדלא משני הצ"ע דלא קרייה משמע

דאי לא קרייה אינה מגורשת וא"ת

דמתן לקמן צהוריק (דף פ.) כתב

גט לאיש ושובר לאשה וטעה ונתן כו'

ולאחר זמן גט יולא מתחת ידי האיש

ושובר מיד האשה תלא מזה ומזה

ודייק עלה בהאשה רבה (יבמות דף

סא): מאי הוה לה למעבד ומשני

איבעי לה לאקרוי גיטא והשתא אי לא

קרייה אפי' לא הולפסה להס^ב אינה

מגורשת וי"ל דנהי דאסורה לינשא

דכלא קרייה מ"מ אס נשאת לא

תלא אי נמי התס^ג צעיליה לצי

ידיה^ד ונקנסין לה דליצעי (א) למהדר

מיד לאקרוי או לאחר נמינה מלחר

שצאה ליד קלקול^ה ומייהו אינה אסורה

לינשא אי לא קראה^ו שנית כדאמר

הכא לאו כל הימנו לאוסרה^ז אע"ג דעל

כרחין לא קראה גמר הכי^ח והיה

רגיל ר"י לקרות קודם הנמינה ולאחר

הנמינה^ט ומייהו פשיטא דאי לא קראה

קודם הנמינה וקראה לאחר הנמינה

דבר פשוט הוא דמגורשת:

אי

צריכי למיקרייה מיתיבי י'ה"ז גיטך ונטלתו וזרקתו לים או לאור או לכל פסים הוא שטר אמנה הוא מגורשת ולא כל הימנו לאוסרה ואי אמרת צריכי למיקרייה בתיבא חלופי חלופיה קמ"ל

הוא גברא דורק לה גיטא לדביתהו לביני דני אשתכח מזוזתא אמר רב נחמן ל'מזוזתא ביני דני לא שכיחא וה"מ דאשתכח חרא אבל ב' ג' מדרה הואי הא גמי הואי וגיטא אימור עכברים שקלוה ההוא גברא דעל לבי כנישתא שקל ספר תורה יהיב לה לדביתהו ואמר לה הא גיטך אמר רב יוסף למאי ליחוש לה אי משום מי מילין אין מי מילין על גבי מי מילין אי

המביא גט פרק שני גיטין

כוותיה דרב דאמר מקדעין להן נייר: **כרצנן**. דמכשירי לכולהו: **סרגמא**. להא דרב גמלא: **אקריאה**. שאס יודעין לחתום אע"פ שאין יודעין לקרות שפיר דמי וקרו קמיהו אחריני כרצנן ודבר כהנא בשאין יודעין לחתום וגבי חתימה אמרן דלרב כהנא לעיל: **רב**

יהודה. זקן היה ועיניו כהות

וכשהיה לר"ך לחתום צעד או צדיין

מנטער צקריאת שטר וקוריה וחומס:

מרא דארעא דישאל. צקי מכל

חזיריו. וצמס' נדה מפרש אמאי קרי

ליה מרא דארעא דישאל כפרק שני

(דף כ.): **רב נחמן**. דיין היה ממונה

מפי ריש גלותא וחתמא דצי נשיאה

כדלמרין בהעור והרובט (חולין קנד):

וסופרי הדיינים יראים ממנו ולא

משקרי: **דעביד בערכאות**. וחומתיהם

עוצדי כוככים דלכשרנא להו לעיל (י.:

ממשעצדי. והא דלמרין צפ' קמא:

מבני חורי ולא ממשעצדי צנעשה

בהדיוט דלית ליה קלא: **דחסימו עליה**

ספדי ישראל. וישראל עשאוהו אלא

שכתבוהו לשון פרסי: **שפסו**. כתב

שלו: **גניטין**. משום תקנת עגונות:

שמא בני מילין כפסוהו. ונכלעו

ואמרן לעילט' כתבו בני טריא ואפלא

כשר: נייר. סתם נייר של עשבים

הוא ולא קלף מעובד עפלים דאי

עפיץ הא אמרין^א אין מי מילין על

גבי מי מילין: **שטר פסים**. שטר

פיוסיס שאומר לחזירו אוהבו ומאמינו

שיכתוב לו על עזמנו שטר חוב כדי

שיראה עשיר: **שטר אמנה**. שכתב

ללות ולא לזה והאמינו לזה למלוה שלא

יתצנעו אלא אס כן ילינו ומסר לו

את השטר: **לאוסרה**. משום אשתי

הא ליכא כסב לא. דאי בנייר חלק

נמי אמרינן מגורשת מכדי תנא אתא

לאשמועינן דאע"ג דלא אקרינא אי

גיטא הוי אי לא כיון דלמחר לה גיטא

הוא לא הדר ציה מו ומחוקין דגיטא

הוא ואי בנייר חלק נמי סבירא ליה

הכי לאשמועינן צדומא יתירתא דנייר

חלק: **כי אמר שמואל** נמי שמגורשת

לא בסתמא אלא דדקינא ליה לנייר:

במיא דנרא. צבע שקורין פויילי'

ומעצירים מי הצבע עליו ופולט

אומיות שנלע ונראות: **השטא הוא**

דפלט. וכשהיו צלועות לא היה כתב:

חיישין. שמא לא נצלעו יפה

ואס מת אסורה לכהן וחוללת ולא

מתיצמת דספק גרובה היא: **הני בי**

פרי. עדי מסירה: **לני ידיה**. תחת

כנפיו: **לא שפית**. חו היא שזרק זה

ואין לחוש שמא גט זרק לה ואצד:

אנל פריה סנא. ואנו ראינו שזה לא

זרק אלא כתב אחד: **מדהא הואי**.

על כרחך חדא הויא התם מעיקרא

ומדהא הואי חזרתה נמי אמרינן

הואי התם חוה גט זרק ואימא

עכברים שקלוה: **משום מי מילין**.

שמא כתב לה גט מצחון ואינו

ניכר: **אין מי מילין כו'**. וכל גוילים

של ס"ת שלהם עבודים צעפלים:

כריתות

דבר האבד וחזר ואמר שטר

האבד וחזר ואמר שטר פסים הוא שטר אמנה הוא מגורשת לא כל הימנו לאוסרה

לבתר דקרייה מני מצי אפי' הכי לא צריכא דבתר דקרייה עייליה לבי ידיה ואפקיה

חלופי חלפיה קמ"ל:

מסורת הש"ס

א) לעיל ט. ז. א) ניומא ט: נדה כ"א. א) [נקמן כח: וי"נ]. ד) [נעיל יא.]. א) נקימן פו. ו) [ש"י מוספות קדושין ג: ד"ה ה"ג מקדש וכו' ומוס' נקמן מ: ד"ה חיישין]. ו) [מוס' פ"ו ע"ש.]. ח) [דף יא.]. ט) [ע"א.]. י) [נעיל ע"א.]. יא) [ב"ב קל"ז. יט) [ערך גרף א' ע"ש.].

גליון הש"ס

גמ' שמואל גבי חיישין קאמר. ע' נקמן דף מ' ע"ב מד"ה חיישין:

הגהות הב"ח

א) 'ותב' ד"ה לריב וכו' דליצינ לה למיחד:

לעזי רש"י

פרויל"י [פרויל"ל]. צבע (ארגמן).

מוסף רש"י

מקדעין להן נייר חלק. מסרטיין ורשמינן כפסין על הנייר את שמות העדים וצאון העדים וממלאין את הקרעים דיו (עשרי ט). בבטי' נשים. משום תקנת עגונות. שמא יראה זה המגרש לפרש ב"ס או מסוכן שיוכל שלא חוקק לביט' (שם). והא בעינן כתב שאינו יכול להודויה. שיהא הקלף מתוקן צעפלים בשעת עיבודו עשויים אותו שחור ושוב אין אדם עושה בה מחק וחוזר וכותב עליו. שמא שהוא ניכר. וקלפי כרסיים אינם מעובדים צעפין שקורין גלי"ש ואדם יכול למחוק כתבו ומתח חתימת העדים וכותב למעלה ממון הכרזה (דע"ל יא.). מענינו של שטר בשטיח אחרונה. כדלמרין גנט פשוט (ב"ב קסא). ונקנעו מן פלוט אכל מה דכתבו ומסופר לעיל (דע"ל יא.). בדמהדר. שמוחזר צטיטה אחרונה (שם).

מוסף תוספות

א. ואסורה להנשא. מוס' ה"ל"ש. ב. נכ"ש. כחז: נתן הכעז הגט לאשה. ג. בדקרייה ובתה הכי. מוס' ה"ל"ש. ד. ואפקיה. מוס' ה"ל"ש. ו. והוא היתה יכולה לתקן בקריאה זו דברר מוטע. קנסיין לה כדאשכחן התם גבי וכו'. מוס' ה"ל"ש. ו. דלא חיישין לאיחלופי עד דירעינן דאחלוין. שס. ז. ולומר שטר אמנה הוא. מוס' ה"ל"ש. ח. דאי קרייה לא מצי אמר הכי. מוס' ה"ל"ש. ט. קודם נתינה מתא דהכא. ואחר נתינה מהחיה דהאשה רבה. כע"ש.

פסקי רי"ד (המשך)

אמר אמימר משמיה דרב דימי מנהדרהא הני בי תרי דיהבי גיטא קמיהו צריכי למיקרייה מיתיבי הרי זה גיטיך נטלתו וזרקתו לים או לאור או לכל דבר

ואי אמרת צריכי למיקרייה

גיטיך נטלתו וזרקתו לים

או לאור או לכל דבר

ואי אמרת צריכי למיקרייה

מהו דתימא ליחוש דילמא